

Júl

# SVIATOSŤ BIRMOVANIA

VII.

V tomto roku krstu, birmovania a intenzívnejšieho hľadania Boha sme sa doteraz v šiestich katechézach venovali téme sviatosti krstu. Od mesiaca júl budeme pokračovať sviatosťou birmovania. Prehĺbením si týchto sviatostí budeme my sami bližšie k Bohu a Cirkvi a zároveň budeme môcť pritiahnúť hľadajúcich, ukázať im krásu našej viery cez svedectvo kresťanského života. Birmovanie je sviatosť kresťanskej dospelosti. Zdokonaľuje v nás krstnú milosť a dáva nám Ducha Svätého. Posilňuje nás pre poslanie vydávať svedectvo o našej viere.

## ČO HOVORÍ SVÄTÉ PÍSMO?



Hoci evanjeliá priamo nespomínajú, že by Ježiš dal svojim učeníkom príkaz udeľovať sviatosť birmovania, skutočnosť, že už krátko po Turícach tak apoštoli konali, naznačuje, že ich Ježiš o tejto sviatosti musel poučiť. Najskôr však museli sami zažiť niečo zo sily Ducha Svätého, aby ho spoznali. Vieme, že po zmŕtvychvstaní Pána boli apoštoli zo strachu pred Židmi zavretí v dome a báli sa vychádzať von. V deň Turíc sa ale všetko zmenilo. S akým úžasom počúval zhromaždený ľud v Jeruzaleme Petrovu reč, keď tento jednoduchý rybár z Galiley mocnými slovami vydával svedectvo o Ježišovi Kristovi! To už nebol ten istý Peter, ktorý v ranných hodinách Veľ-

kého piatku trikrát zaprel nášho Pána. Aj členovia veľrady sa čudovali, s akou odvahou Peter a Ján dokazovali a svedčili o tom, že Ježiš je Mesiáš, Boží Syn (porov. Sk 4,1-13).

Bez mimoriadneho Božieho zásahu v deň Turíc by sa z nich nikdy nestali tí neohrození, smelí a výreční svedkovia viery, ochotní dokonca položiť svoj život za pravdu evanjelia. Duch Svätý ich od toho okamihu posilňoval a viedol a pomáhal im, aby dokázali zostať verní Kristovi aj v mučeníctve.

Skutky apoštolov nás informujú o tom, že Peter a Ján kládli ruky na pokrstených a vyprosovali im prislúbeného Tešiteľa: „Keď sa apoštoli, ktorí boli v Jeruzaleme, dopočuli, že Samária prijala Božie slovo, vyslali k nim Petra a Jána. Oni ta zašli a modlili sa za nich, aby dostali Ducha Svätého, lebo na nikoho z nich ešte nezostúpil; boli iba pokrstení v mene Pána Ježiša. Potom na nich vložili ruky a dostali Ducha Svätého“ (Sk 8,14-17).

V prvotnej Cirkvi nasledovala prosebná modlitba o Ducha Svätého väčšinou hneď po krste najmä preto, že žiadatelia o krst boli dospelí. Časom sa ale birmovanie osamostatnilo a začalo sa jasne rozoznávať ako sviatosť odlišná od sviatosti krstu, i keď zostala s krstom spojená. Kým krstom vstupujeme v Ježišovi Kristovi do synovského vzťahu k Otcovi, birmovanie spôsobuje, že sa zjednocujeme s poslaním Krista Vykupiteľa. Krst sa týka posvätenia vlastnej duše, získavame krstnú milosť. Birmovanie uschopňuje pokrsteného, aby dokázal účinnejšie spolupracovať na budovaní Božieho kráľovstva. Obidve sviatosti patria neoddeliteľne spolu.

# ČO JE SVIATOSŤ BIRMOVANIA?



Svätý Tomáš Akvinský porovnáva nadprirodzený účinok obidvoch sviatostí (sviatosti krstu a sviatosti birmovania) s prirodzeným životom: V krste sa uskutočňuje duchovné znovuzrodenie človeka, tak ako narodenie je počiatkom prirodzeného života na tejto zemi. Rovnako môžeme porovnať birmovanie ako sviatosť posilnenia pre rozvoj vnútorného života s telesným rastom. Spolu s prvým svätým prijímaním sa krst a birmovka označujú ako tzv. *iniciačné sviatosti* či *sviatosti uvádzania do kresťanského života*; to znamená, že kto ich prijal, bol vvedený do katolíckej viery a bol plne prijatý do spoločenstva veriacich.

Katechizmus Katolíckej cirkvi nás učí: „*Pokrstených sviatosť birmovania dokonalejšie spája s Cirkvou a bohato ich obdarúva osobitnou silou Ducha Svätého, takže sú ako praví Kristovi svedkovia väčšmi povinní šíriť a brániť vieru slovom i skutkom*“ (KKC 1285).

Latinský názov pre birmovanie je *confirmatio*. Je odvodené od slovesa *firmare*, čo znamená *upevniť, posilniť, potvrdiť* a opisuje podstatu sviatostnej milosti: Pokrstený človek je vkladáním rúk, pomazaním a modlitbou vnútorne posilnený darom Ducha Svätého a je uschopnený vydávať svedectvo o Kristovi. Od okamihu Turíc v Jeruzaleme už nespočetné zástupy ľudí milujúcich Boha, svätí a mučeníci dosvedčujú premieňajúcu silu Ducha Svätého vo svojom živote.

## PRÍPRAVA NA BIRMOVKU



Svätá Terezka Ježiškova, ktorá bola vyhlásená za učiteľku Cirkvi, píše vo svojej autobiografii, aká dôležitá bola pre ňu príprava na birmovku, ktorú prijala ako 11-ročná: „*Krátko po prvom svätom prijímaní som znovu začala duchovnú obnovu pred birmovaním. Veľmi starostlivo som sa pripravovala na návštevu Ducha Svätého a nechápala som, že sa prijatiu tejto sviatosti lásky nevenuje dost pozornosti. ... Ako apoštoli som blažene očakávala návštevu Ducha Svätého. ...*

*Tešila som sa pri pomyslení, že čoskoro budem dokonalou kresťankou, ale najmä že budem mať večne na čele tajomný kríž, ktorým ma pán biskup poznačí pri udeľovaní tejto sviatosti. ... Konečne nadišla šťastná chvíľa: vo chvíli zostúpenia Ducha Svätého som necítila prudký víchor, ale skôr ľahký vánok, ktorého šum začul prorok Eliáš na vrchu Horeb. ... V ten deň som dostala aj silu trpieť, lebo čoskoro sa malo začať utrpenie mojej duše...“*

Aby sviatostná milosť birmovania mohla priniesť ovocie, je nevyhnutná dobrá príprava, pri ktorej birmovanec pochopí význam, účinky a cieľ birmovania, uvedomí si zodpovednosť, ktorú preberá, a tiež je poučený o daroch Ducha Svätého. Pretože iba to, čo poznáme, môžeme milovať a to, čo milujeme, po tom aj túžime a to budeme aj brániť. Dobrá príprava by preto mala smerovať k spoznávaní Božieho plánu lásky s človekom, k prehĺbeniu viery, praktizovaniu kresťanských čností vydávaniu svedectva o Kristovi v prostredí, v ktorom žijú.

## DARY DUCHA SVÄTÉHO



Naskytá sa otázka: Prečo tak zriedka cítime účinky tejto sviatosti, sme často takí nerozhodní, znechutení, hnevľiví, smutní, bezmocní alebo bezradní? Azda birmovka „nezafungovala“? Nedostal som Ducha Svätého, lebo som nebol dobre pripravený, alebo som bol nesústredený? Nie. Otec biskup ti určite platne vyslúžil sviatosť birmovania a ty si dostal Ducha Svätého aj jeho dary. Častý problém je ale ten, že dary Ducha Svätého prijaté pri birmovke zostávajú nevyužité, príliš málo alebo vôbec s nimi nespolupracujeme, a tým ich naplno nerozvíjame.

**Čo znamená spolupracovať s darmi Ducha Svätého?** Najskôr nám musí byť jasné, že prijatie Ducha Svätého nie je jednorazová vec, ale musí sa prehlbovať každý deň. Cieľom života každého kresťana je, aby sa celý premenil na lásku. Spolupráca s Duchom lásky, s Duchom Svätým sa uskutočňuje pri bohoslužbe, v modlitbe, v úcte k Panne Márii – neveste Ducha Svätého a v konaní skutkov lásky. Všetko, čo človek koná z lásky k Bohu a v jeho láske, teda v jeho Svätom Duchu, v nás rozvíja jeho dary. Boh nám ich dáva, lebo vidí, že po nich túžime, že ich potrebujeme v službe pre druhých.

**Darov Ducha Svätého je mnoho.** Číslo sedem v biblickej reči znamená plnosť alebo dokonalosť, svätosť. Sedem darov nachádzame vymenovaných v Knihe proroka Izaiáša (Iz 11,2-3): „...*duch múdrosti a rozumu, duch rady a sily, duch poznania a bohabojnosti; a naplní ho bázeň pred Pánom.*“ Vo sviatosti birmovania sme prijali úlohu: zodpovednosť za vlastný život a zodpovednosť za druhých. Dary Ducha Svätého dostávame, aby sme mohli naplniť svoje poslanie v Cirkvi. Duch Svätý a jeho dary v nás rozvíjajú lásku, zjednocujú nás s Bohom, teda sú v službe lásky. Najväčším darom je láska sama.

Pod darmi, charizmami si možno predstavíme niečo výnimočné ako dar uzdravovať, alebo dar prorokovať. Áno, Božie dary sú rozmanité. Ale môžu byť aj celkom nenápadné a predsa v nás a cez nás vtedy koná Boží Duch. Napríklad cez jednoduché slovo blížnemu, ktoré je ale životne dôležité.

**Zodpovednosť za vlastný život** znamená naplniť povolanie, ktoré mi Boh zveril, rozpoznať Boží plán s mojím životom a snažiť sa robiť Pánu Bohu radosť.

**Zodpovednosť za druhých** znamená posväcovať sa pre blížnych, či už v rodine, na pracovisku, v sociálnej oblasti, alebo v duchovnom povolaní ako kňaz, brat alebo rehoľná sestra. Dary Ducha Svätého sú vždy pre druhých a keď ich budeme tak používať, bude ich v nás Pán Boh posilňovať a rozmnožovať.

## 1. DAR BÁZNE VOČI BOHU



Prečo začíname nezvyčajne práve týmto darom? Šalamún predsa prosil o dar múdrosti a Pánovi sa to páčilo. Aj obvyklý zoznam darov Ducha Svätého na prvom mieste menuje múdrosť. V Žalme 111,10 je však napísané: „*Bohabojnosť je počiatok múdrosti a múdro robia všetci, čo ju pestujú.*“ Bohabojnosť, alebo bázeň pred Pánom je teda počiatkom všetkého.

Bázeň pred Bohom neznamená mať strach, báť sa Boha. Svätá úcta voči Bohu pramení z našej lásky a pokory. Človek si uvedomuje, že Boh je Stvoriteľ a on sám je len stvorením. Je to dar, ktorým spoznávame Božiu veľkosť a našu malosť. Duch Svätý nám pritom pomáha.

Dar bázne voči Bohu nás robí statočnými a odvážnymi, pretože hoci sme slabí, sme si vedomí, že máme mocného všemohúceho Boha. Preto nie je dôvod mať strach pred ľuďmi, pretože sme v Božích rukách. Tento svätý rešpekt potrebujeme, aby sme si uvedomili, kto je Pán a kto sme my. On, oveľa väčší ako si dokážeme predstaviť a my sme oveľa menší ako sa často cítime. Pán Boh nie je nejaký milý deduško tam hore v nebičku, ktorý mi aj tak nič nemôže urobiť. Dar bázne nám dáva správny postoj k Božiemu majestátu. Boh chce, aby sme k nemu prichádzali s dôverou dieťaťa, ale zároveň s potrebnou úctou. Svätý Ján Mária Vianney mal takú veľkú úctu k Ježišovi v Najsvätejšej sviatosti, že nikdy nevychádzal z kostola obrátený chrbtom k svätostánku. Dbajme o to, aby sme v našich chrámoch preukazovali Bohu úctu aj vhodným oblečením, dôstojným pokľaknutím, slušným správaním. Vedme k tomu aj naše deti!

Ten, kto si ctí Boha, má úctu aj voči jeho stvoreniam. Aj to dostávame do daru od Pána Boha: s úctou prijímať blížneho ako Božie dieťa. Každý človek má svoju dôstojnosť či sa podľa toho správa alebo nie.

Istý kňaz misionár rozpráva: Počul som kedysi príhodu o istom vysokopostavenom človekovi, ktorý raz prechádzal v sprievode svojich kolegov a známych po meste. Zrazu šli okolo opilca, ktorý sa potácal. Ľudia si z neho robili posmech. Vtom tento vysokopostavený a vysoko vážený človek pristúpil k opilcovi, vzal ho za ruku, milo sa mu prihovoril, objednal mu taxík a nechal ho doviezť domov. Keď sa ho pýtali, kto to bol, odpovedal: „Môj otec.“ Aj keď samozrejme jeho alkoholizmus neschvaľoval a jeho maniere mu neboli ľahostajné, ako osoba mal pre neho vysokú hodnotu. A to nielen ako jeho otec, ale vôbec ako človek. Človek má vždy – nech by robil čokoľvek – hodnotu. A bude ju mať do konca života. A preto si zaslúži úctu. Stretol som sa raz v indiánskej rezervácii v Južnej Dakote medzi tamojšími indiánmi-katolíckmi s jedným zaujímavým pozdravom. Jeden človek pristúpil k druhému, poklonil sa mu a povedal: „Boh vo mne zdraví Boha v tebe!“ (Milan Bubák, SVD)

## ZVLÁŠTNÝ OBRAZ



Novinár píše: Povolenie navštíviť väznicu Tellers som dostal až po dlhom čakaní. Videl som unavené, bezvýrazné tváre väzňov, ktorí chodili po dvore vo dvojiciach, desať krokov od ďalšej skupiny. „Je medzi nimi veľa talentovaných ľudí,“ povedal strážnik, ktorý ma sprevádzal so zväzkom kľúčov, „napríklad ten malý tam maľuje skvelé obrazy.“ Potom mi v služobnej miestnosti ukázal obraz v odvážnych farbách: Dvanásť mužov sa zdesene pozeralo hore, vlasy mali rozstrapatené, tváre zaliate žiarivým svetlom, oči doširoka otvorené a prehnane veľké. Strážnik povedal trochu pohrdavo: „Nazýva ho Turíce. Namaľoval ho pre náš väzenský kostol. Ale nedovolili mu ho zavesiť, lebo tam namaľoval len spoluväzňov, a to tých najhorších, skutočných zločincov!“

Neskôr som mal možnosť porozprávať sa s maliarom. „Váš obraz ma veľmi zaujal,“ začal som, „ale prečo ste namaľovali trestancov? Všetci muži z udalosti Turíc boli predsa obrátení!“ To ho zasiahlo. Trochu vzrušene povedal: „Ale na Turíce sa všetko zmenilo. Zbožní ľudia obrátenie až tak nepotrebujú. Ale tým, ktorí o sebe pochybujú, treba ukázať, že je možný nový začiatok, že vďaka tejto moci sa hriešnici môžu radikálne zmeniť!“ – „Ale prečo ste si vybrali práve tých najhorších spoluväzňov?“ nedal som sa odbiť. „Turíce sú zázrak,“ odpovedal, „malých hriešnikov dokáže zmeniť aj vlastná žena, niekedy ich zmení aj väzenie. Ale tých naozaj veľkých, tých môže zmeniť len Boh.“ Videl som, že bojuje sám so sebou. Potom bez slova ukázal na jedno miesto na obraze. Až vtedy som si všimol, že namaľoval seba. „Tých naozaj veľkých,“ zopakoval, „tých zmení len Boh.“

## JEDNODUCHÉ SLOVO OTCA



Jeden kňaz rozprával svedectvo zo svojho života, ako jednoduchá veta jeho otca úplne inak nasmerovala jeho život v detstve:

Keď som bol malý chlapec, asi 11-ročný, dosť som hneval svoju mamu. Bol som neposlušný a často sa kvôli mne trápila. Raz som znova vymýšľal a mamu som doviedol až k slzám. Keď sa otec vrátil domov a videl, čo sa deje, čakal som, že bude na mňa kričať, že sa nahnevá. On však iba prišiel ku mne a povedal mi: „Marián, veľmi si ma sklamal.“ Táto veta ma zasiahla viac ako facka. Bola to jednoduchá veta, žiadna hlboká myšlienka. Ale jej účinok ma presvedčil, že túto vetu povedal môj otec v Duchu Svätom. A určite za tým boli aj jeho modlitby a modlitby mojej mamy.

# KONKRÉTNE KROKY

1. Pamätáš si, v ktorom kostole si prijal sviatosť birmovania a kto ti ju udelil? Ak je to možné, navštív tento chrám a vyjadri Duchu Svätému svoju vďačnosť za dar tejto sviatosti. Pomodli sa za otca biskupa, ktorý ti ju vyslúžil.

2. Možno máš v živote človeka, ktorý ťa natoľko sklamal alebo zranil, že si ho takpovediac „odpísal“. Tento človek má tiež svoju dôstojnosť a zasluhuje si úctu, aj keď sa tak nespráva. Ako mu môžeš prejaviť Božiu lásku? Čo môžeš zmeniť na svojom postoji k nemu? K čomu ťa pozýva Duch Svätý?

3. V evanjeliu čítame: *„Počuli ste, že otcom bolo povedané: »Nezabiješ!« Kto by teda zabil, pôjde pred súd. No ja vám hovorím: Pred súd pôjde každý, kto sa na svojho brata hnevá. Kto svojmu bratovi povie: »Hlupák,« pôjde pred veľradu. A kto mu povie: »Ty bohapustý blázon,« pôjde do pekelného ohňa“* (Mt 5,21-22). Pán Ježiš berie vážne previnenia voči láske k blížnemu. Dôstojnosť človeka zraňuje osočovanie, ohováranie, irónia. Vyhýbaj sa týmto hriechom a ak sa ti v slabosti prihodí, dobre sa z nich vyspovedaj. Tak budeš priechodným kanálom lásky Ducha Svätého!

4. V mesiaci júl sa snaž rozvíjať dary Ducha Svätého v konkrétnych skutkoch lásky. Ak pritom zažiješ niečo výnimočné, alebo povzbudivé, môžeš nám o tom napísať a vydať tak svedectvo o Božej láske aj pre druhých!

## NA PREHLBENIE TÉMY

Katechizmus Katolíckej cirkvi:

<https://katechizmus.sk/sviatosť-birmovania>

Katechézy o sviatostiach - Sviatosť birmovania:

[https://www.youtube.com/watch?v=12vfdK\\_CVs8](https://www.youtube.com/watch?v=12vfdK_CVs8)

3MK - 3 minúty katechizmu:

<https://www.youtube.com/watch?v=8XSUWaVis-I>